

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Антошко Т.Р.

к.е.н. НТУУ «КПІ»

Романок І.О.

студентка ХТФ НТУУ «КПІ»

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА УКРАЇНИ

Питання економіки фармацевтичного підприємства України стоїть гостро, адже відомо, що підприємства, які виробляють ліки, були і залишаються стратегічно-важливими виробництвами для України.

В цій статті досліджені проблеми фармацевтичного підприємства України, як однієї з основних галузей виробництва країни. Було наведено проблеми, які постають перед українським виробником, і можливі шляхи їх вирішення. Проблемами є: не відповідність Українських лікарських засобів міжнародним нормам якості виробництва, а саме GMP; незадовільна існуюча сировинна база; фізичний знос основних виробничих засобів; обмежений процес сертифікації продукції; нестача фінансових коштів у суб'єктів підприємницької діяльності. Можливі шляхи вирішення цих проблем: розвиток процедур проведення тендерних торгів; ввести державний контроль за цінами на фармацевтичну продукцію; введення інвестиційного режиму; створення законодавчих та адміністративних засад регулювання цього ринку.

Ключові слова: фармацевтика України, ринок ліків, сертифікація ліків, тендер.

Постановка проблеми. Промисловість є важливою складовою господарського комплексу, структурно-динамічні параметри якої мають визначальний вплив на економічний і соціальний розвиток країни. Забезпечення лікарськими засобами населення України, та покращення фармацевтичної галузі, є найбільш пріоритетним, для нашої держави. Адже фармацевтичні промисловості завжди є і будуть стратегічно-важливими виробництвами для України. Вирішити такі глобальні питання можливо лише в двох випадках.

- 1) за умов економічного зростання України, як держави;
- 2) за допомогою нової системи медикаментозного забезпечення країни, і розвитку фармацевтичної промисловості відповідно до вимог світового ринку.

Україна, як незалежна держава, повинна сама своїми силами забезпечувати потреби населення в лікарських державах, а також, по можливості експортувати ліки за кордон, для економічного збагачення.

Для цього лікарські засоби, що виробляються, повинні відповідати міжнародним нормам якості виробництва – GMP.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розглянутій темі присвячені роботи таких авторів: П.М. Могила, І.К. Бистряков, Б.П. Данилипин, Д.В. Задихайло, В.А. Устименко, О.М. Вінник та інші.

Мета статті – проаналізувати сучасні проблеми фармацевтичного виробництва України, роль економіки у вирішенні цих проблем, представити можливі засоби покращення становища на ринку медичних препаратів.

Виклад основного матеріалу. Фармацевтична галузь України включає в себе виробництво лікарських засобів і виробів медичного призначення, оптову і роздрібну торгівлю, спеціалізоване зберігання і розподіл (дистрибуцію) за допомогою налагодженої збутової мережі (аптеки, аптечні пункти тощо). Фармацевтична галузь у розвинутих країнах належить до числа найбільш динамічних і рентабельних, але водночас виступає як особливий сегмент ринку, що регулюється державними органами влади, а також контролюється страховою медициною. В останні роки фармація починає інтегруватися зі сферою медичних послуг.

Українська фармацевтична промисловість виробляє близько 1400 із 3000 препаратів, що продаються в Україні. Фармацевтичні компанії України виробляють лікарські засоби майже в усіх формах (твердих, рідких, порошкоподібних тощо). Основними групами є серцево-судинні препарати, анальгетики, вітаміни, засоби для лікування респіраторної та ендокринної систем, шлунково-кишкового тракту і антибіотики[2].

Українські фармацевтичні компанії намагаються диверсифікувати асортимент з метою задоволення потреб покупців, з кожним роком покращуючи якість і асортимент продукції, що випускається. Одним із основних факторів розвитку ринку фармацевтики є загальне зростання купівельної спроможності населення. Однак дана причина зовсім не єдина. За даними експертів, на ринку спостерігається тенденція до збільшення частки більш дорогих і, як правило, ефективніших препаратів за рахунок зниження сегмента дешевих класичних препаратів. Є також суб'єктивні причини збільшення на ринку частки дорогих препаратів: покупець, як і в інших сферах споживання, наслідує віянням моди. Часто виходить, що фактично люди платять лише за нову упаковку і бренд.

Це сприяє тому, що більшість фармацевтичних компаній, замість наукових досліджень і покращення продукції займаються виготовленням власних брендів, з новою назвою, але з тим самим продуктом, що й був «минулого дня»[5].

Для того щоб подолати науково-технічне відставання вітчизняної фармацевтичної галузі потрібні інвестиції, а не тільки інновації. А це можливо за умов формування і реалізації виваженої, державної політики у сфері інвестиційного режиму, створення законодавчих та адміністративних

засад регулювання цього ринку. Виробництво медичних препаратів – специфічний бізнес, який жорстко регламентується державою.

Є комплекс пов'язаних між собою внутрішніх та зовнішніх чинників, які сформували визначальні тенденції, розвитку фармацевтичного виробництва:

- фізичний знос основних виробничих засобів загалом у галузі становить 39,6%, моральний – до 55%. Щорічний коефіцієнт відновлення основних виробничих засобів не перевищує 0,5%.

- існуюча сировинна база значною мірою незадовільна та незбалансована, вимагає змін, відповідно до потреб внутрішнього виробництва.

- обмежений процес сертифікації продукції відповідно до вимог ISO, значна частина продукції, що виробляється на підприємствах, не відповідає нормативно-технічним вимогам.

- нестача фінансових коштів у суб'єктів підприємницької діяльності, фактична відсутність ефективної фінансової, організаційної, та інформаційної їх підтримки на державному рівні[1].

На даний час, Україна не здатна повністю задовольнити власні потреби в необхідних ліках, і для вирішення цієї проблеми, потрібне втручання держави як і в розвитку фармацевтичної промисловості, так і у виділенні кредитів на закупівлю необхідних ліків за кордоном. Нажаль, за рахунок фармацевтичної галузі України внутрішній ринок задовольняється лише на 38-40% за асортиментом і до 30% за обсягом продукції. 90% ліків фармацевтично промисловості України представлено генериками, що додатково загострює цінову конкуренцію між українськими виробниками, які прагнуть зайняти ринкову позицію, залишаючи позаду позицію виготовлення високотехнічних оригінальних препаратів[4].

На даному етапі розвитку фармацевтики в Україні, галузь насичує ринок фармацевтики лікарськими засобами, формуванням нових ринкових структур, реструктуризацією фармацевтичних підприємств та аптечних закладів, зростанням вимог до лікарського забезпечення населення країни. Далекими від досконалості залишаються управління та координація фармацевтичними засобами з боку держави, діють розрізнені структури в областях, які мають різну організаційно-правову основу. Недосконалість законодавства призводить до того, що фактично не існує критеріїв оригінальних і генеричних препаратів.

Головною причиною, що обумовлює залежність України від зарубіжних виробників лікарських засобів, є незадовільне виконання положень відповідних законів і нормативних документів, які стосуються медико-соціальних проблем, пов'язана зі скрутним фінансовим становищем в країні. Україна імпортує продукції майже у 3,2 рази більше ніж випускає.

Ціноутворення – основний важіль стабільності фармацевтичного ринку[3]. Політика ціноутворення вимагає аналітичного підходу. Тому для покращення становища, на даному етапі, є ефективним вивчення сучасних

тенденцій розвитку процедур проведення тендерних торгів. Для закупівля найбільш вигідних та ефективних лікарських препаратів необхідно проводити постійний перегляд лікарських засобів, рекомендованих для закупівля за державні кошти, а також на основі клінічних, лабораторних та фармакоекономічних досліджень нових вітчизняних препаратів, регулярно переглядати та корегувати цей перелік.

Для вирішення проблеми цінової доступності лікарських препаратів в Україні потрібно ввести державний контроль за цінами на фармацевтичну продукцію, затвердити перелік основних життєво важливих лікарських засобів, які держава гарантує закупити у вітчизняних виробників та імпортерів, і визначити граничні націнки, та їх ціни на ринку. По суті, це має бути держзамовлення, яке дасть можливість організувати на належному рівні медикаментозне забезпечення профілактичних заходів та лікувального процесу.

Висновки. Фармацевтична промисловість є і залишається в перспективі важливою складовою народного господарства, від розвитку якої залежить здоров'я українського народу. Тому вітчизняним виробникам лікарських засобів необхідно провести комплекс робіт з аналізу та прогнозування ринку. Найхарактернішими напрямками їх діяльності є: вивчення споживачів, аналіз конкурентів, споживчих властивостей, існуючого і нового ринку, системи розподілу, вибір стратегії цін, визначення місткості ринку та виділення на ньому власної частки. При цьому застосовують класичні, перевірені практикою методи: встановлення фіксованих цін, контроль за цінами монополій і великих виробників, визначення межі для зміни цін, створення умов для їх зниження.

Список використаних джерел

1. <http://lib.chdu.edu.ua/index>
2. <http://www.ukrexport.gov.ua>
3. Бистряков І. К. Економічний простір: Аспекти методологічного визначення.
4. Статистичний щорічник України за 2013 -14 р.
5. Данилипин Б. Шлях до подолання кризових явищ – макроекономічна стабільність і скооригованість дій.

Антошко Т.Р.

к.э.н. НТУУ «КПІ»

Романок И. А.

студентка ХТФ НТУУ «КПІ»

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО ПРЕДПРИЯТИЯ УКРАИНЫ

Вопросы экономики фармацевтического предприятия Украины стоит остро, ведь известно, что предприятия, которые производят лекарства, были и остаются стратегически важными производствами для Украины.

В этой статье исследованы проблемы фармацевтического предприятия Украины, как одной из основных отраслей производства страны. Были приведены проблемы, которые стоят перед украинским производителем, и возможные пути их решения. Проблемы являются: несоответствие Украинской лекарственных средств международным нормам качества производства, а именно GMP; неудовлетворительная существующая сырьевая база; физический износ основных производственных средств; ограниченный процесс сертификации продукции; недостаток финансовых средств у субъектов предпринимательской деятельности. Возможные пути решения этих проблем: развитие процедур проведения тендерных торгов; ввести государственный контроль за ценами на фармацевтическую продукцию, введение инвестиционного режима; создание законодательных и административных основ регулирования.

Ключевые слова: фармацевтика Украины, рынок лекарств, сертификация лекарств, тендер.

Antoshko T.R.

PhD NTUU «KPI»

Romanok I. O.

student FCT NTUU «KPI»

ECONOMIC PROBLEMS OF PHARMACEUTICAL ENTERPRISES OF UKRAINE

Economic Issues pharmaceutical company Ukraine is serious, it is well known that companies that produce drugs, were and are strategically important industries for Ukraine.

This paper investigated the problem of pharmaceutical enterprises of Ukraine, as one of the major industries of the country. It was given the problems facing the Ukrainian producer, and possible solutions. The problems are: no drugs Ukrainian matching international standards of production quality, namely GMP; unsatisfactory existing source of raw materials; physical depreciation of fixed assets; limited certification process; lack of funds in businesses. Possible solutions to these problems: the development of procedures for tenders; introduce state control over the prices of pharmaceutical products, the introduction of the investment regime; creating legislative and administrative framework regulating the market.

Keywords: Pharmaceuticals Ukraine market drugs, certification medicines tender.

Гавриш О.А.

д.т.н., професор ФММ НТУУ «КПІ»

Ковнер Т.О.

студентка ХТФ НТУУ «КПІ»

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СТАНОВИЩА ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

У даній статті розглянуто проблеми розвитку підприємництва України, а також виявлені основні фактори впливу на формування та використання інвестиційного потенціалу українських промислових виробників в умовах поступального розвитку економіки країни. Проаналізовано економічні та інституційні аспекти функціонування промисловості України. Визначено основні напрямки державної політики щодо вирішення існуючих проблем.

Ключові слова: економіка, підприємство, покращення/

Постановка проблеми. Як показує міжнародний досвід, невідомою складовою конкурентоспроможності національної економіки є підприємництво. Проаналізувавши стан малого підприємництва в Україні можна сказати, що суттєвих зрушень у розвитку цього сектора ринкової економіки не відбулося.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На протязі останніх років проблематикою підприємницької діяльності займалися відомі вітчизняні вчені в різних сферах економіки: Н.М. Тягунова, І.В. Юрко, Л.В. Романова, А.В. Чупіс, С.М. Іванюта, Л.А. Заруба, О.Д. Грачова, Н.А. Дмитрієва та ін.[1]

Метою роботи є виявлення, дослідження економічних проблем підприємництва та пропонування можливих засобів подолання цих труднощів.

Виклад основного матеріалу. Порівнявши рівень підприємницької діяльності нашої держави з більш розвинутими, можна сказати, що він є недостатнім та потребує суттєвого покращення. Можливості підприємництва неможливо реалізувати повною мірою в Україні через несприятливе економічне та правове середовище щодо ведення підприємницької діяльності. Про це свідчать результати двох впливових міжнародних досліджень – Світового банку «Ведення бізнесу – 2010» і «Рейтинг глобальної конкурентоспроможності» Всесвітнього економічного форуму. У рейтинговому дослідженні Міжнародної фінансової корпорації «Ведення бізнесу – 2010» у розрізі окремих показників Україна займає не краще місці (це відображено в табл. 1).[3]

В ході розпочатого нового етапу економічної реформи в Україні особливо важливим стає вишукування додаткових резервів підвищення ефективності господарського механізму, прийняття кардинальних заходів